

Beslissing

Klachtnummer: KC 21 – 007
Klachtdatum: 15 april 2021 (ontvangen 21 april 2021)
Klager: klageri
Verweerder: psychiater
Betreft: Verplichte medicatie

Verloop van de behandeling van de klacht

De Regionale Klachtencommissie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg Drenthe (de klachtencommissie) behandelt de klacht die klager op 21 april 2021 heeft ingediend, gericht tegen de beslissing van 31 maart 2021 tot het verlenen van verplichte zorg, namelijk de verplichte toediening van medicatie (depot Haldol, eenmaal per twee weken).

Op dezelfde datum heeft klager verzocht om vergoeding van de schade die hij heeft geleden als gevolg van deze beslissing. Op 26 april 2021 heeft klager laten weten dit verzoek in te trekken.

De patiëntenvertrouwenspersoon (pvp), heeft op 3 mei 2021 een toelichting op het klaagschrift aan de klachtencommissie toegezonden.

De verweerder heeft op 3 mei 2021 bij de klachtencommissie een verweerschrift ingediend.

Op 6 mei 2021 heeft de klachtencommissie een hoorzitting gehouden via Teams. Tijdens deze hoorzitting waren aanwezig:

- klager en zijn pvp;
- verweerder.

De klachtencommissie die de klacht op de zitting heeft behandeld bestond uit:

- de heer mr. H. Dontje, voorzitter;
- de heer J. Buddingh, psychiater;
- mevrouw A. Wolsink, zelfstandig lid.
-

Voor de verslaglegging was aanwezig de heer mr. E. Krol, waarnemend secretaris.

De voorzitter en de secretaris van de klachtencommissie hebben voor de zitting met toestemming van klager het behandeldossier ingezien. Hun bevindingen zijn met de andere leden van de klachtencommissie gedeeld.

Toelichting van klager

Klager heeft in het begin de medicatie vrijwillig ingenomen, maar met of zonder de medicatie blijft hij hetzelfde. Hij weet niet precies wanneer hij de medicatie niet langer wilde. Op de momenten voor 31 maart 2021 wilde hij de medicatie ook niet, omdat dat hem niet helpt. Met of zonder medicatie blijft hij even brutaal. Hij gaat niet uit zijn dak tegen iemand en heeft nooit geweld gebruikt. Hij heeft zich vrijwillig aangemeld bij de zorgaanbeider. Hij vindt het niet erg om medicatie te krijgen, maar vindt het niet nuttig.

Als hij medicatie krijgt, dan is de magie weg. Hij is hartstochtelijk, maar niet manisch of psychotisch.

De pvp vertelt dat hij geregeld bij klager komt, sinds hij verblijft op de afdeling van zorgaanbieder. Tijdens deze contacten is gesproken over allerlei onderwerpen. In of rond maart ging het ook over medicatie. De aanleiding was dat klager op een gegeven moment informeerde of het klopte dat hij niet over medicatie kon klagen. Vervolgens heeft hij contact gehad met verweerder. Wat hierover in het verweerschrift staat, klopt. Daarop is een aanzegbrief om de medicatie verplicht toe te dienen opgesteld.

Klager stelt dat hij niet gevaarlijk is. Hij heeft nog nooit iemand fysiek aangevallen. Hij verblijft vrijwillig bij de zorgaanbieder om geld te sparen voor een verblijf in het buitenland.. Hij is zen en tevreden en heeft daarom geen behandeling nodig.

Hij kan zich niet voorstellen dat andere patiënten bang voor hem zijn. Hij snapt niet hoe verweerder op deze gedachte is gekomen. Onder de verpleegkundigen zijn sommige rotte appels die onvriendelijk naar hem reageren. Hij schiet uit zijn slof, als hij zich behandeld voelt als een kind. Voor zover hij weet, is niemand bang voor hem.

Op de afdeling waar hij nu verblijft, zijn folders aanwezig over zijn rechten. Hij vindt dat die folders niet op hem van toepassing zijn, omdat hij enkel op de afdeling verblijft om geld te sparen. Ook al krijgt hij de medicatie, dan gaat hij toch naar het buitenland.. De medicatie neemt alleen de magie weg.

Hij weet niets van het smeren van poep. Verweerder heeft een hoop onzin uitgekraamd en lijdt zelf aan waanbeelden. Hij vergelijkt het met *One flew over the cuckoo's nest*. Als buitenlander staat hij neus aan neus, als hij boos is. Een spuitje kan hem niet klein krijgen. Het maakt hem niet uit wat de klachtencommissie beslist; hij gaat in beroep en hoger beroep.

Toelichting van verweerder

Verweerder licht toe dat klager vorig jaar naar de specifieke afdeling is gekomen. Destijds had hij een depot, waartegen hij veel bezwaren had. Hij wilde zonder medicatie leven. In deze wens zijn behandelaars destijds meegegaan. In die tijd is hij overgeplaatst naar een andere afdeling. Hij werd toen drukker en stond minder open voor begeleiding. Een psychiater heeft toen met klager gesproken, waarna de depot-medicatie op vrijwillige basis is hervat. Dit was omstreeks februari 2021. Hierover was met klager overeenstemming.

Het omslagmoment dat klager niet langer vrijwillig het depot wilde was eind maart. In maart heeft hij het depot éénmaal vrijwillig gehad en éénmaal geweigerd. Het duurde enige tijd, voordat een depot goed gaat werken. In die tijd was hij onbegeleidbaar geworden en was er veel agressie. Toen is hij overgeplaatst naar de crisisafdeling van de specifieke afdeling. Na de weigering zagen behandelaars hem vervolgens achteruitgaan. Dit leidde tot een separatie. De risico's op de afdeling waren dermate groot dat verplichte medicatie is aangezegd.

Voorafgaand aan de separatie die begin maart plaatsvond liet klager zijn geslachtsdeel zien, smeerde hij met poep en was hij niet aanspreekbaar op zijn gedrag. Hij laat sterk wisselende stemmingen zijn, waarbij hij soms heel druk is en grensoverschrijdend gedrag vertoont. Als hij zijn medicatie gebruikt, blijft hij druk, maar laat hij geen grensoverschrijdend gedrag zien. Bij de aanzegging was klager verbaal zeer agressief richting verweerder. Ook met de verpleging stond hij regelmatig neus aan neus. Sinds hij het depot gebruikt, is zichtbaar dat hij verbetering laat zien.

De werking van een depot duurt altijd vrij lang; hij was wel gestart op een andere afdeling, maar weigerde vervolgens weer. Hij weet inmiddels de balans te houden dat hij niet gevaarlijk wordt. Klager zit nu op een afdeling waar veel structuur is en daarvan is ook het effect zichtbaar. Het perspectief is om terug te werken naar een reguliere afdeling binnen de instelling.

In de periode dat klager de medicatie vrijwillig nam, stond de mogelijkheid om te klagen niet open. Toen de verplichte medicatie is aangezegd, is klager erover voorgelicht dat hij kon klagen.

De agressie richting personeel bestaat eruit dat klager verbaal agressief is. Hij staat geregeld neus aan neus met verpleegkundigen. Ook andere patiënten ondervinden van zijn gedrag (geluids-) overlast, waarop zij hem niet durven aan te spreken. Er wordt gerapporteerd via de crisismonitor. Het beeld is sterk wisselend. Dit hangt af van wie de begeleidende verpleegkundige is. De omgang met mannelijke verpleegkundigen gaat makkelijker dan met vrouwelijke verpleegkundigen.

Om dit gevaar weg te nemen en dit toestandsbeeld te verbeteren is medicatie noodzakelijk. Er is geen andere behandeling mogelijk. De behandeling vindt plaats volgens de geldende richtlijnen. Klager staat overigens verder niet open voor behandeling, omdat hij enkel in de kliniek verblijft om te sparen voor zijn geboorteland.

Het ernstig nadeel bestond mede eruit dat klager zichzelf fors begon te verwaarlozen. Zijn kamer was erg smerig en brandgevaarlijk. Als hij op zijn gedrag wordt aangesproken, dan is dit niet mogelijk. De situaties die zijn voorgekomen gaan verder dan gepassioneerd zijn. Na het starten van de verplichte medicatie is klager druk, maar laat hij zich wel begeleiden. De overlast is minder en zijn kamer is minder vervuild. De hoop is dat klager op termijn de medicatie weer vrijwillig inneemt.

Ontvankelijkheid en bevoegdheid

De klacht is gericht tegen een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg op grond van artikel 8:9 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz). De klachtencommissie kan klachten over dergelijke beslissingen beoordelen op basis van artikel 10:3 van de Wvggz en het Klachtenreglement klachten Wvggz van de Regionale Klachtencommissie.

Beoordeling van de klacht

Verplichte zorg betreft zorg die ondanks verzet kan worden verleend op grond van een onder andere een zorgmachtiging (artikel 3:1 van de Wvggz). De zorgmachtiging van 3 december 2020 die een looptijd van een jaar kent noemt als verplichte zorgvorm het toedienen van medicatie. De zorgmachtiging is verleend om ernstig nadeel af te wenden, in de vorm van ernstige psychische schade, ernstige verwaarlozing, maatschappelijke teloorgang en het over zich afroepen van agressie en gevaar voor de veiligheid van personen en goederen.

De klachtencommissie stelt vast dat klager in de periode voor 31 maart 2021 op enkele momenten het depot Haldol heeft ontvangen, waaronder op 4 maart 2021. Uit het dossier en de verklaringen ter zitting komt naar voren dat klager zich niet heeft verzet tegen deze behandeling. Daarmee is geen sprake van verplichte zorg, zoals bedoeld in artikel 3:1 van de Wvggz. Vaststaat dat omstreeks eind maart duidelijk werd dat klager zich verzette tegen deze medicamenteuze behandeling. Omdat verweerder (voortzetting van) de medicamenteuze behandeling noodzakelijk achtte, heeft zij een beslissing op grond van artikel 8:9 genomen. Deze handelwijze is in overeenstemming met de Wvggz. Hierna zal de klachtencommissie deze beslissing inhoudelijk beoordelen.

De verplichte medicatie is aangezegd en toegediend om het manisch-psychotische toestandbeeld bij klager te verbeteren en daaruit dreigend gevaar/ernstig nadeel voor klager te doen verminderen en de veiligheid binnen de accommodatie te waarborgen. Naar het oordeel van de klachtencommissie stond de noodzaak om medicatie toe te dienen voldoende vast. Uit het dossier komt naar voren dat als gevolg van het niet langer en stelselmatig gebruiken van het Haldol-depot klager dreigde te ontregelen en er sprake was van toenemende verwaarlozing van zichzelf en van zijn kamer. Bovendien was sprake van gedragingen en uitlatingen die zorgverleners en medepatiënten hebben ervaren als agressief. De klachtencommissie kan zich deze ervaringen inbeelden, ook al heeft klager aangegeven dat hij zijn gedragingen en uitlatingen niet agressief bedoelde. Ook is een relevant gegeven dat de verslechtering van het toestandbeeld heeft geleid tot een plaatsing op een gesloten, beveiligde afdeling en een separatie.

De klachtencommissie acht de toediening van verplichte medicatie doelmatig, proportioneel en subsidiair. Zij deelt de overwegingen hierover in het verweerschrift. Er is geen alternatief voor depotmedicatie aanwezig om tot verbetering van het toestandbeeld te komen en het aanwezige gevaar weg te nemen. Bovendien staat vast dat klager de medicatie niet langer vrijwillig wenst in te nemen. Ook heeft het gekozen middel in het verleden geleid tot goede resultaten en de keuze voor dit middel gelet op de geldende richtlijnen goed te begrijpen. Aan de in de Wvggz genoemde voorwaarden voor het verlenen van deze zorg is naar het oordeel van de klachtencommissie voldaan.

Wel wenst de klachtencommissie op te merken dat proportionaliteit tevens vereist dat de verplichte zorg niet langer duurt dan strikt noodzakelijk. Uit de aanzegbrief blijkt dat verweerder deze zorg wil verlenen, zolang de zorgmachtiging geldig is. Hoewel de klachtencommissie ervan overtuigd is dat deze medicamenteuze behandeling langdurig noodzakelijk is, acht de klachtencommissie het verstandig behandelbeleid om deze behandeling regelmatig te evalueren en om te blijven proberen om klager te bewegen om de medicatie vrijwillig te nemen. Het staat vast dat verweerder van plan is om op deze wijze te bewaken dat de verplichte zorg niet langer duurt dan strikt noodzakelijk. De klachtencommissie beveelt aan om dergelijke voorwaarden in de toekomst expliciet aan te geven in de beslissing tot verplichte zorg.

De klachtencommissie overweegt dat ook aan de formele vereisten tot het toepassen van verplichte zorg is voldaan. Zo is de beslissing voldoende gemotiveerd en is klager tijdig geïnformeerd over de mogelijkheid om een klacht in te dienen.

Deze klacht wordt daarom **ongegrond** verklaard.

Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht over de verplichte zorg, namelijk het toedienen van medicatie, **ongegrond**.

De beslissing is genomen op 6 mei 2021 door de heer mr. H. Dontje, voorzitter, de heer J. Buddingh en mevrouw A. Wolsink, leden, in aanwezigheid van de waarnemend secretaris van de klachtencommissie, de heer mr. E. Krol.

Vervolg

Tegen de beslissing op een Wvggz-klacht kunnen klager en verweerders binnen zes weken een verzoekschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland (artikel 10:7 van de Wvggz).

Namens de voorzitter van de klachtencommissie ,de heer mr. H. Dontje,

.....
W. Krol
Secretaris klachtencommissie

Deze definitieve beslissing is op d.d. 17 mei 2021 verstuurd aan klager, pvp, verweerders, de directie, de geneesheer-directeur en de inspectie.